

a nagy közönségnek kell megérteni, a mely nem művegyemi tanárokból áll.

A műbor-törvény 1893-ban kelt. Ugyanazon évben kibocsátott egy végrehajtási rendelet, mely 1897 évi októberig hatályban állott. Ekkor, 1897 augusztus 23-án új rendelet bocsátott ki, mely ma életben van. A régi nevezzük réginak, az újat újnak.

Már most kezdjük Wartha urat: Igaz-e, hogy a régi rendelet az okszerű borkezelésben megengedte, sőt javasolta a borkő-savnak és almasavnak alkalmazását? (83.432. sz. 2. §. B. cc pont). Igaz-e, hogy az új rendelet e két szer alkalmazását határozottan tiltja? Igaz-e, hogy a kinek ama két szerrel javított bora 1897 szeptemberig törvényes és jó bor volt s aranyérmét is kapott utána, annak ugyanazon bora 1897 október óta törvénytelen műbor? Igaz-e, hogy a termelőt és kereskedőt akkor ezen borért kitérítették, ma meg börtönbe zárják? Igaz-e, hogy a kormány se kíméleti, se átmeneti időt nem engedett, se igazolást nem fogad? Már most mit csinálnak kétféle ó-borral a tulajdonos, ha tönkre jutni s börtönbe záratni nem akar?

Menjünk tovább. Szóljunk pár szót ne csak a borból, hanem a szakértőkről is. Az Engel-cég, az a hírhedt Engel-cég csak nem rég eladott egy csomót bort Vinzenz Liebel et Schm vetzi, alsó-ausztriai cégnek, a ki mintát vett a borból s elküldte vegyelemzés végett a maga pöcséje alatt a klostereuburgi híres vegyésznek, de ugyanakkor ugyanazon borból Engel is elküldte ugyanazon vegyésznek. Tréfás megjegyzésből együtt, egyszerre, egy postán küldték el. A híres vegyészek a Liebel et Schm pöcséjét borát kitűnőnek, az Engel borát hamisnak találták.

A szakértők. No de hát ezek csak osztrák szakértők. De feltétlen hiteleshű példák állnak rendelkezésünkre, a melyek szerint ugyanazt a bort a budapesti országos bizottság jónak, a kolozsvári jónak bizonyította. Minthogy pedig a szakértők összevesszék, természetesen a boros gazdát becstűk, borát pedig megsemmisítették.

Egy és ugyanazon bort küldjék három szakértőhöz: mind a három más számokat és más arányokat hoz ki. Budapest három legkiválóbb és igazán kitűnő tudós szakértőnek, dr. Neumannnak, dr. Szilasi és Bernauernek s dr. Szilágyinak hivatalos Értesítése van előtűnő egy és ugyanazon bormintáról. Egyik azt mondja: „mint erjedésben lévő bor, nem kifogásolható”. A másik azt mondja: „megfelel a forgalomba hozható bor összetételének”. A harmadik azt mondja: „csekély glicerin-tartalmánál fogva kifogásolható”. Ilyen hivatalos értesítés több van a kezűnkben.

Már most ily esetben mit csináljon a boros gazda? Kit okozon? Kit üssön agyon? Szerencsére nem kell sokat tündönie, mert csakhamar lefűlelik, bezárják, borát pedig kieresztik. Ezzel meg van oldva a kérdés alaposan s végkép.

Már most kezdjük Wartha urat: Elhiszi-e nekünk ezt vagy előbb megtekintni hivatalos okiratainkat? Tudja-e, hogy ily borok s ily vélemények miatt mily sok ártatlan boros gazdát ítéltek el, mennyi becsület, mennyi vagyon s mennyi önértelmet és jóllétet sértettek meg halálosan?

Wartha ur! Önhöz, mint komoly férfinak folytatni fogjuk kérdéseinket. Nagy és szomorú ügy ám ez! Százszor termelődnek és kereskednek vagyoni ügye. Nemzetünknek nagy nemzetgazdasági ügye. Tehát folytatni fogjuk!

Menjünk tovább. Van egy boros gazdának (termelőnek vagy kereskedőnek) egy tíz hektoliteres hordó bora, melyben kevés például a glicerin. E miatt a gazdát becstűk, borát pedig kieresztik. — Ugyde ugyanannak a gazdának van egy másik tíz hektoliteres hordó bora, a melyben meg sok a glicerin. E miatt a gazdát megint becstűk s ezt a borát is kieresztik. — Ha pedig az a gazda véletlenül a két hordó borát összefűti, összeházasítja: akkor bora jó lesz, a gazdát nem csukják be, a bort nem eresztik ki, hanem drága pénzben megveszik, józúten megisszák.

Már most kezdjük Wartha urat: Nem bolond az a törvény s nem buta az a rendelet, a mely ilyen jogeseteket hoz napfényre? Tudhatja az a gazda előre, hogy egyik-másik hordó borában sok-e vagy kevés-e a glicerin?

Menjünk tovább. Van egy boros gazdának (termelőnek vagy kereskedőnek) egy tíz hektoliteres hordó bora, melyben kevés például a glicerin. E miatt a gazdát becstűk, borát pedig kieresztik. — Ugyde ugyanannak a gazdának van egy másik tíz hektoliteres hordó bora, a melyben meg sok a glicerin. E miatt a gazdát megint becstűk s ezt a borát is kieresztik. — Ha pedig az a gazda véletlenül a két hordó borát összefűti, összeházasítja: akkor bora jó lesz, a gazdát nem csukják be, a bort nem eresztik ki, hanem drága pénzben megveszik, józúten megisszák.

Már most kezdjük Wartha urat: Nem bolond az a törvény s nem buta az a rendelet, a mely ilyen jogeseteket hoz napfényre? Tudhatja az a gazda előre, hogy egyik-másik hordó borában sok-e vagy kevés-e a glicerin?

Menjünk tovább. Van egy boros gazdának (termelőnek vagy kereskedőnek) egy tíz hektoliteres hordó bora, melyben kevés például a glicerin. E miatt a gazdát becstűk, borát pedig kieresztik. — Ugyde ugyanannak a gazdának van egy másik tíz hektoliteres hordó bora, a melyben meg sok a glicerin. E miatt a gazdát megint becstűk s ezt a borát is kieresztik. — Ha pedig az a gazda véletlenül a két hordó borát összefűti, összeházasítja: akkor bora jó lesz, a gazdát nem csukják be, a bort nem eresztik ki, hanem drága pénzben megveszik, józúten megisszák.

Már most kezdjük Wartha urat: Nem bolond az a törvény s nem buta az a rendelet, a mely ilyen jogeseteket hoz napfényre? Tudhatja az a gazda előre, hogy egyik-másik hordó borában sok-e vagy kevés-e a glicerin?

Menjünk tovább. Van egy boros gazdának (termelőnek vagy kereskedőnek) egy tíz hektoliteres hordó bora, melyben kevés például a glicerin. E miatt a gazdát becstűk, borát pedig kieresztik. — Ugyde ugyanannak a gazdának van egy másik tíz hektoliteres hordó bora, a melyben meg sok a glicerin. E miatt a gazdát megint becstűk s ezt a borát is kieresztik. — Ha pedig az a gazda véletlenül a két hordó borát összefűti, összeházasítja: akkor bora jó lesz, a gazdát nem csukják be, a bort nem eresztik ki, hanem drága pénzben megveszik, józúten megisszák.

Már most kezdjük Wartha urat: Nem bolond az a törvény s nem buta az a rendelet, a mely ilyen jogeseteket hoz napfényre? Tudhatja az a gazda előre, hogy egyik-másik hordó borában sok-e vagy kevés-e a glicerin?

Menjünk tovább. Van egy boros gazdának (termelőnek vagy kereskedőnek) egy tíz hektoliteres hordó bora, melyben kevés például a glicerin. E miatt a gazdát becstűk, borát pedig kieresztik. — Ugyde ugyanannak a gazdának van egy másik tíz hektoliteres hordó bora, a melyben meg sok a glicerin. E miatt a gazdát megint becstűk s ezt a borát is kieresztik. — Ha pedig az a gazda véletlenül a két hordó borát összefűti, összeházasítja: akkor bora jó lesz, a gazdát nem csukják be, a bort nem eresztik ki, hanem drága pénzben megveszik, józúten megisszák.

Már most kezdjük Wartha urat: Nem bolond az a törvény s nem buta az a rendelet, a mely ilyen jogeseteket hoz napfényre? Tudhatja az a gazda előre, hogy egyik-másik hordó borában sok-e vagy kevés-e a glicerin?

Menjünk tovább. Van egy boros gazdának (termelőnek vagy kereskedőnek) egy tíz hektoliteres hordó bora, melyben kevés például a glicerin. E miatt a gazdát becstűk, borát pedig kieresztik. — Ugyde ugyanannak a gazdának van egy másik tíz hektoliteres hordó bora, a melyben meg sok a glicerin. E miatt a gazdát megint becstűk s ezt a borát is kieresztik. — Ha pedig az a gazda véletlenül a két hordó borát összefűti, összeházasítja: akkor bora jó lesz, a gazdát nem csukják be, a bort nem eresztik ki, hanem drága pénzben megveszik, józúten megisszák.

Már most kezdjük Wartha urat: Nem bolond az a törvény s nem buta az a rendelet, a mely ilyen jogeseteket hoz napfényre? Tudhatja az a gazda előre, hogy egyik-másik hordó borában sok-e vagy kevés-e a glicerin?

Avagy ezentul minden szőlős gazdát be kell jó levele zárni a művegyembe s ott tartani kenyéren és vizen, míg Wartha ur borvegyékemleti tudományát meg nem tanulja?

Menjünk tovább. Szóljunk pár szót ne csak a borból, hanem a szakértőkről is. Az Engel-cég, az a hírhedt Engel-cég csak nem rég eladott egy csomót bort Vinzenz Liebel et Schm vetzi, alsó-ausztriai cégnek, a ki mintát vett a borból s elküldte vegyelemzés végett a maga pöcséje alatt a klostereuburgi híres vegyésznek, de ugyanakkor ugyanazon borból Engel is elküldte ugyanazon vegyésznek. Tréfás megjegyzésből együtt, egyszerre, egy postán küldték el. A híres vegyészek a Liebel et Schm pöcséjét borát kitűnőnek, az Engel borát hamisnak találták.

A szakértők. No de hát ezek csak osztrák szakértők. De feltétlen hiteleshű példák állnak rendelkezésünkre, a melyek szerint ugyanazt a bort a budapesti országos bizottság jónak, a kolozsvári jónak bizonyította. Minthogy pedig a szakértők összevesszék, természetesen a boros gazdát becstűk, borát pedig megsemmisítették.

Egy és ugyanazon bort küldjék három szakértőhöz: mind a három más számokat és más arányokat hoz ki. Budapest három legkiválóbb és igazán kitűnő tudós szakértőnek, dr. Neumannnak, dr. Szilasi és Bernauernek s dr. Szilágyinak hivatalos Értesítése van előtűnő egy és ugyanazon bormintáról. Egyik azt mondja: „mint erjedésben lévő bor, nem kifogásolható”. A másik azt mondja: „megfelel a forgalomba hozható bor összetételének”. A harmadik azt mondja: „csekély glicerin-tartalmánál fogva kifogásolható”. Ilyen hivatalos értesítés több van a kezűnkben.

Már most ily esetben mit csináljon a boros gazda? Kit okozon? Kit üssön agyon? Szerencsére nem kell sokat tündönie, mert csakhamar lefűlelik, bezárják, borát pedig kieresztik. Ezzel meg van oldva a kérdés alaposan s végkép.

Már most kezdjük Wartha urat: Elhiszi-e nekünk ezt vagy előbb megtekintni hivatalos okiratainkat? Tudja-e, hogy ily borok s ily vélemények miatt mily sok ártatlan boros gazdát ítéltek el, mennyi becsület, mennyi vagyon s mennyi önértelmet és jóllétet sértettek meg halálosan?

Wartha ur! Önhöz, mint komoly férfinak folytatni fogjuk kérdéseinket. Nagy és szomorú ügy ám ez! Százszor termelődnek és kereskednek vagyoni ügye. Nemzetünknek nagy nemzetgazdasági ügye. Tehát folytatni fogjuk!

Menjünk tovább. Van egy boros gazdának (termelőnek vagy kereskedőnek) egy tíz hektoliteres hordó bora, melyben kevés például a glicerin. E miatt a gazdát becstűk, borát pedig kieresztik. — Ugyde ugyanannak a gazdának van egy másik tíz hektoliteres hordó bora, a melyben meg sok a glicerin. E miatt a gazdát megint becstűk s ezt a borát is kieresztik. — Ha pedig az a gazda véletlenül a két hordó borát összefűti, összeházasítja: akkor bora jó lesz, a gazdát nem csukják be, a bort nem eresztik ki, hanem drága pénzben megveszik, józúten megisszák.

Már most kezdjük Wartha urat: Nem bolond az a törvény s nem buta az a rendelet, a mely ilyen jogeseteket hoz napfényre? Tudhatja az a gazda előre, hogy egyik-másik hordó borában sok-e vagy kevés-e a glicerin?

Menjünk tovább. Van egy boros gazdának (termelőnek vagy kereskedőnek) egy tíz hektoliteres hordó bora, melyben kevés például a glicerin. E miatt a gazdát becstűk, borát pedig kieresztik. — Ugyde ugyanannak a gazdának van egy másik tíz hektoliteres hordó bora, a melyben meg sok a glicerin. E miatt a gazdát megint becstűk s ezt a borát is kieresztik. — Ha pedig az a gazda véletlenül a két hordó borát összefűti, összeházasítja: akkor bora jó lesz, a gazdát nem csukják be, a bort nem eresztik ki, hanem drága pénzben megveszik, józúten megisszák.

Már most kezdjük Wartha urat: Nem bolond az a törvény s nem buta az a rendelet, a mely ilyen jogeseteket hoz napfényre? Tudhatja az a gazda előre, hogy egyik-másik hordó borában sok-e vagy kevés-e a glicerin?

Menjünk tovább. Van egy boros gazdának (termelőnek vagy kereskedőnek) egy tíz hektoliteres hordó bora, melyben kevés például a glicerin. E miatt a gazdát becstűk, borát pedig kieresztik. — Ugyde ugyanannak a gazdának van egy másik tíz hektoliteres hordó bora, a melyben meg sok a glicerin. E miatt a gazdát megint becstűk s ezt a borát is kieresztik. — Ha pedig az a gazda véletlenül a két hordó borát összefűti, összeházasítja: akkor bora jó lesz, a gazdát nem csukják be, a bort nem eresztik ki, hanem drága pénzben megveszik, józúten megisszák.

Már most kezdjük Wartha urat: Nem bolond az a törvény s nem buta az a rendelet, a mely ilyen jogeseteket hoz napfényre? Tudhatja az a gazda előre, hogy egyik-másik hordó borában sok-e vagy kevés-e a glicerin?

Menjünk tovább. Van egy boros gazdának (termelőnek vagy kereskedőnek) egy tíz hektoliteres hordó bora, melyben kevés például a glicerin. E miatt a gazdát becstűk, borát pedig kieresztik. — Ugyde ugyanannak a gazdának van egy másik tíz hektoliteres hordó bora, a melyben meg sok a glicerin. E miatt a gazdát megint becstűk s ezt a borát is kieresztik. — Ha pedig az a gazda véletlenül a két hordó borát összefűti, összeházasítja: akkor bora jó lesz, a gazdát nem csukják be, a bort nem eresztik ki, hanem drága pénzben megveszik, józúten megisszák.

Már most kezdjük Wartha urat: Nem bolond az a törvény s nem buta az a rendelet, a mely ilyen jogeseteket hoz napfényre? Tudhatja az a gazda előre, hogy egyik-másik hordó borában sok-e vagy kevés-e a glicerin?

Menjünk tovább. Van egy boros gazdának (termelőnek vagy kereskedőnek) egy tíz hektoliteres hordó bora, melyben kevés például a glicerin. E miatt a gazdát becstűk, borát pedig kieresztik. — Ugyde ugyanannak a gazdának van egy másik tíz hektoliteres hordó bora, a melyben meg sok a glicerin. E miatt a gazdát megint becstűk s ezt a borát is kieresztik. — Ha pedig az a gazda véletlenül a két hordó borát összefűti, összeházasítja: akkor bora jó lesz, a gazdát nem csukják be, a bort nem eresztik ki, hanem drága pénzben megveszik, józúten megisszák.

Már most kezdjük Wartha urat: Nem bolond az a törvény s nem buta az a rendelet, a mely ilyen jogeseteket hoz napfényre? Tudhatja az a gazda előre, hogy egyik-másik hordó borában sok-e vagy kevés-e a glicerin?

Menjünk tovább. Van egy boros gazdának (termelőnek vagy kereskedőnek) egy tíz hektoliteres hordó bora, melyben kevés például a glicerin. E miatt a gazdát becstűk, borát pedig kieresztik. — Ugyde ugyanannak a gazdának van egy másik tíz hektoliteres hordó bora, a melyben meg sok a glicerin. E miatt a gazdát megint becstűk s ezt a borát is kieresztik. — Ha pedig az a gazda véletlenül a két hordó borát összefűti, összeházasítja: akkor bora jó lesz, a gazdát nem csukják be, a bort nem eresztik ki, hanem drága pénzben megveszik, józúten megisszák.

Már most kezdjük Wartha urat: Nem bolond az a törvény s nem buta az a rendelet, a mely ilyen jogeseteket hoz napfényre? Tudhatja az a gazda előre, hogy egyik-másik hordó borában sok-e vagy kevés-e a glicerin?

Menjünk tovább. Van egy boros gazdának (termelőnek vagy kereskedőnek) egy tíz hektoliteres hordó bora, melyben kevés például a glicerin. E miatt a gazdát becstűk, borát pedig kieresztik. — Ugyde ugyanannak a gazdának van egy másik tíz hektoliteres hordó bora, a melyben meg sok a glicerin. E miatt a gazdát megint becstűk s ezt a borát is kieresztik. — Ha pedig az a gazda véletlenül a két hordó borát összefűti, összeházasítja: akkor bora jó lesz, a gazdát nem csukják be, a bort nem eresztik ki, hanem drága pénzben megveszik, józúten megisszák.

Már most kezdjük Wartha urat: Nem bolond az a törvény s nem buta az a rendelet, a mely ilyen jogeseteket hoz napfényre? Tudhatja az a gazda előre, hogy egyik-másik hordó borában sok-e vagy kevés-e a glicerin?

Menjünk tovább. Van egy boros gazdának (termelőnek vagy kereskedőnek) egy tíz hektoliteres hordó bora, melyben kevés például a glicerin. E miatt a gazdát becstűk, borát pedig kieresztik. — Ugyde ugyanannak a gazdának van egy másik tíz hektoliteres hordó bora, a melyben meg sok a glicerin. E miatt a gazdát megint becstűk s ezt a borát is kieresztik. — Ha pedig az a gazda véletlenül a két hordó borát összefűti, összeházasítja: akkor bora jó lesz, a gazdát nem csukják be, a bort nem eresztik ki, hanem drága pénzben megveszik, józúten megisszák.

Már most kezdjük Wartha urat: Nem bolond az a törvény s nem buta az a rendelet, a mely ilyen jogeseteket hoz napfényre? Tudhatja az a gazda előre, hogy egyik-másik hordó borában sok-e vagy kevés-e a glicerin?

Menjünk tovább. Van egy boros gazdának (termelőnek vagy kereskedőnek) egy tíz hektoliteres hordó bora, melyben kevés például a glicerin. E miatt a gazdát becstűk, borát pedig kieresztik. — Ugyde ugyanannak a gazdának van egy másik tíz hektoliteres hordó bora, a melyben meg sok a glicerin. E miatt a gazdát megint becstűk s ezt a borát is kieresztik. — Ha pedig az a gazda véletlenül a két hordó borát összefűti, összeházasítja: akkor bora jó lesz, a gazdát nem csukják be, a bort nem eresztik ki, hanem drága pénzben megveszik, józúten megisszák.

Már most kezdjük Wartha urat: Nem bolond az a törvény s nem buta az a rendelet, a mely ilyen jogeseteket hoz napfényre? Tudhatja az a gazda előre, hogy egyik-másik hordó borában sok-e vagy kevés-e a glicerin?

Menjünk tovább. Van egy boros gazdának (termelőnek vagy kereskedőnek) egy tíz hektoliteres hordó bora, melyben kevés például a glicerin. E miatt a gazdát becstűk, borát pedig kieresztik. — Ugyde ugyanannak a gazdának van egy másik tíz hektoliteres hordó bora, a melyben meg sok a glicerin. E miatt a gazdát megint becstűk s ezt a borát is kieresztik. — Ha pedig az a gazda véletlenül a két hordó borát összefűti, összeházasítja: akkor bora jó lesz, a gazdát nem csukják be, a bort nem eresztik ki, hanem drága pénzben megveszik, józúten megisszák.

tapasztalásának aképp a kifejezést, hogy a pártok kölcsönös megegyezése folytán csütörtöktől csütörtökig sub titulo farsang szabadságolja magát.

Ez alatt a békétárgyalások tovább folynak, mert azt minden nap sietnek kimondani a békülők-hadak, hogy nem ultimátum az, a mit egymástól kívánnak.

Ha az urak jobbról is, balról is, sőt középen is csak a saját legprivatabb ügyeikben alkudoznak, akkor joguk volna kényük-kedvük szerint arra törekedni, hogy a hol és a mennyiben lehet nagyobb előnyöket biztosítani a másik fél rovására, de a mikor a haza javáról, a mikor országos nagy érdekekről van szó, no hát akkor ezekhez a fogalmakhoz nem méltó az a bujdosó, a melylyel a kormány és ellenzék a határozott színválással elől nap nap után futva menekülnek. Értelmetlen beszéd az, hogy ehhez az állásponthez ragaszkodnak, de azért nem ultimátum a mit mondanak: tessék már kimondani az utolsó szót.

A kormány ma is megszeppent az ellenzék attól a kérdéstől, hogy végleges és megmásíthatlan-e az, a mit a disszidensek utján ma közölt és sietett Széll Kálmánnal együtt kijelenteni, hogy nem az utolsó szó, a mit mondot.

Hát mikor fogjuk végre ezt az utolsó szót hallani? Quo usque tandem? A szabadelvű párt ma esti konferenciájára sem hozta meg a várt eseményt.

Báró Bánffy Dezső jól átgondolt nyilatkozata az eddigi tárgyalásokról alig több az események pragmatikus előadásánál és bár minden premissát felállít, óvatossan elkerül minden konfliktust.

Azt tudjuk, a mit eddig tudtunk, mert a mi új van a miniszterelnök beszédében, az legelőbb annyi, hogy néhány nap múlva vagy a kövési eredményről fog számot adni, vagy a további intézkedések tekintetében tesz előterjesztést.

Az ellenzék pedig holnap délelőtt 11 órakor folytatja tanácskozásait. . . .

A legújabb válasz. Délelőtt 11 óra volt kitűzve a kormány válaszanak a közlése, de tíz órakor már nagyban tanakodtak a békébiztosok, a kiket ma is Széll Kálmán egyeztetett leginkább kapacitálni.

Kévséless 11 óra után összeült a pártközi konferencia. Szilágyi Dezső, gróf Csáky Albin és gróf Andrássy Gyula szóbeli jegyzék után közölték a kormány válaszáat, azután pedig levonultak az emeleti teremről, hogy az ellenzék megbízottak nevében egy kérdést intézenek a kormányhoz.

A disszidensek a miniszteri szobába mentek, a hol csak Lukács László találták, mire gróf Andrássy az ülteremből kiszóltotta báró Fejérváry Gézát és az elnöki szobából báró Bánffy Dezsőt hívták ki. Báró Fejérváry Széll Kálmánt hozta magával.

A miniszterek a disszidensekkel és Széll Kálmánnal tanácskozásra ülven össze, a disszidensek azt a kérdést intézték az ellenzék nevében a kormányhoz, vajjon a ma déltől válassz ultimátumunk tekintendők-e? s másodszor mi a jelentősége annak, hogy az inkompatibilitásról szóló elnöki kinyilvánítás teljesen mellőztetett a kormány üzenetében?

E kérdésekre vonatkozólag Széll Kálmán nyomban kijelentette — és a kormány tagjai hozzájárultak Széll nyilatkozatahoz, — hogy a kormány válasza ultimátum jellegű nem bír, a mi pedig az inkompatibilitás kérdését illeti, ezt csupán abból a szempontból mellőzték ezuttal hallgatással, mert a kormány már előbb is azt az álláspontot foglalta el, hogy ama kérdések, melyek a mostani válság okainál kivétel nélkül összefüggésben vannak, a tárgyalások keretéből egyelőre elismánnak, a tárgyalások azonban a kormány azt óhajtja, hogy a béképonozatok kérdésében, egy párt előtt, mint a parlamentben nyilatkozni alkalmatlan legyen, emez ellenzék kívánság ideiglenes mellőzésére sem lehet és ugyanez okból az ultimátum jellegre való következtetés is alaptalan aggodalomnak tűnik fel.

A disszidensek e választ tudomásul vették és nyomban közölték az emeleten várakozó ellenzékkel megvizsgálták, a kik ezután folytatták az eszmecsereát a követendő magatartás fölött, miután formális tanácskozás csak holnap tartanak, a mikorra már a kormány válaszanak írásba foglalt szövegét megkapják.

Értesülésünk szerint, bár a személyi garanciák tekintetében bizonyos közlések konstálható a kormány részéről, az ellenzék fenn fogja tartani eddig vallott álláspontját.

A Pol. Ert. ezeket jelenti: A kormány mai, előzetes, szóbeli üzenetét követni fogja az az írásbeli nyilatkozat, a mit a követítő faktorok holnap délelőtt 11 órakor a képviselőház I. számú ülteremében tartandó pártközi konferencia alkalmával fognak átadni az ellenzék pártok kiküldöttének.

Értesülésünk szerint a kormány, az eddigi álláspontjától — mely szerint az ellenzéknek a személyi garanciák dolgában támasztott követelését nem teljesítheti — eltérőleg hajlandó a békéfeltételek betartásának biztosítására any személyes garanciát nyújtani, hogy nyilatkozat tételnek irásbeliség és szóbeliség a képviselőházban, az irásos nyilatkozat a békétárgyalásban részvétel összes faktorok által aláírtnak, azt így a kormányban, az összes pártok részéről teendő hivatalos nyilatkozatok kívül a korona megbízottja: Széll Kálmán is garantörvön. Ez a koncepczió az ellenzék pártok többségét — értesülésünk szerint — nem elégteli ki teljesen, mert szerintük, ha az indennitást megadják, a jelzett módon nyert garanciák sem elegendők arra, hogy biztosak lehessenek a felől, miképp az új kormány a megkötött béke jegyében fognak megküldeni s az ellenzék a problematikuss értelmezés után nem lesz-e kijátszva.

A szabadelvű párt értekezlete. Epen két hónapra a hírhedt Miklós-napi konferencia után a szabadelvű párt ismét értekezletet tartott, a mely azonban jelentőségében korántsem éri utol a december hatodik konventikulumot.

A lex Tiszát nem szívták ugyan vissza, de legelőbb a miniszterelnök beszéde nem tartalmaz újabb serelemeket. Határozatot nem hoztak, hanem hozzájárultak ahhoz, hogy legközelebb határozatnak. Egyebekben pedig a haldoklók zajosn ünnepeket a „haldokló” Cézárát.

A miniszterelnök beszéde. Báró Podmaniczky Frigyes felhívására báró Bánffy a szabadelvű párt mai értekezletén a következőket mondotta:

Báró Bánffy Dezső. Báró Bánffy azzal kezdte, hogy változatlanul bírja ugyan a korona és a többség bizalmát, de a parlamenti béke helyreállítása érdekében ő kész félreállni és lemondani, ha ez az ország magasabb érdeke szempontjából és a szabadelvű párt megalázása és egységének sérelme nélkül lehetséges, nem áldoztatna, hanem kötelesenek tekinti.

Am a lemondást bizonyos feltételekhez kell és lehet csak kötni. E feltételek a szabadelvű párt érdekében és a többség akaratának érvényesülése szempontjából elérni egyáltalán nem szabad. Nevezetesen követelendő mindenképp az, hogy az ellenzék a most vivott harcot feladja és az obstrukciót beszüntesse, az ellenzék módot kell hogy nyújtson a szabadelvű pártnak, mint a ház többségének arra, hogy ama törvényeket megalkossa, melyekre az országnak mulhatatlanul szüksége van.

Az első feladat, hogy végre legyen az ex lex állapot, melyet sem a kormány, sem a többség nem idézett elő, melyet, hogy megszavaztassék az indennitásról szóló törvényjavaslat és megzavaritassanak a tárgyalásra kész provizóriumok.

Ezek elintézése után a házszabályrevizióra kell térni. A házszabályok reviziója okvetlenül szükséges, a mostani válság fenntartásához ennek szükségessége és az az ok, hogy a technikai obstrukciót teljesen kiküszöböljék.

Ambar szövege abban a meggyőződésben van, hogy a kormány által javasolt változtatások nem zárták ki az obstrukciót, mert oly házszabály nincs, mely az obstrukciót teljesen kiküszöbölje.

Hangoztatják, hogy a klotür behozatala is előnyös volna, ő erről nem nyilatkozik, de konstálja, hogy a kormány ily irányú követelést nem állított fel, sőt a 204. §. módosítását is, mely az elnök hatáskörének kiterjesztését célozta volna, szintén eljuttették.

A kormányt a magatartásában csak a béke feltételei teréke vezeti. Ez azonban a minimum, a mit követelményeknek felállítani lehet. Mert biztosítani kell a többség akaratának érvényesülését és meg kell akadályozni, hogy turbulens frakciók parlamenti terrorizmust gyakorolhassanak.

Junktimot emelgetnek a házszabályrevizió és a kuriai bíráskodásról szóló javaslat között. A kuriai bíráskodásról szóló javaslat tényleg csak akkor valószínűleg meg is akkor lehet életbe, ha a házszabályrevizió már keresztülvittetett.

A miniszterelnök hosszasan védekezett ezután ama vád ellen, mintha a kormány akadályozta volna meg annak idején a kuriai bíráskodásról szóló javaslatnak törvényerőre emelkedését. A kormány csak azt nem akarta, hogy közvetlenül az egyházi politikai harc után újabb konfliktus álljon elő a parlament két háza között.

Most a kormány a következő módus procedendi kikiáltotta: A főrendiházhoz visszaküldi a kuriai bíráskodásról szóló törvényjavaslatot abban a formájában, a mint azt annak idején a képviselőház gróf Apponyi hozzájárulásával elfogadta, tehát a pápi zsigárd ellen szóló 169. §-al (Kanzel-paragraf). Mialatt a főrendiház a kuriai bíráskodást tárgyalja, a képviselőház elintézi a házszabályok revizióját s e két reform egyidejűleg valószínűleg meg is. Ez a kormány álláspontja a kérdésben.

A mi a többi ellenzék követeléseket illeti, ezekről a kormánynevelők úgy nyilatkoztak, hogy azok már mind a következő kormány elhatározásának körébe tartoznak, a mely jelenlegi kabinet a már említett intézkedések megvalósítása után visszavonul.

A következő kormány pedig bármily irányban megköti, programját előre meghatározni, azt mintegy kötött marsutával kivezetni nem lehet. Általában a jövő kabinet kérdése a tárgyalások keretéből teljesen kiküszöbölendő, mert a korona kivezetési jogát semmi tekintetben korlátozni nem szabad.

Báró Bánffy most részletesen nyilatkozott az egyes ellenzék követelésekről. Nevezetesen az inkompatibilitás szigorítása kérdésében kijelentette, hogy a kormány és a szabadelvű párt már régebben felvette programjába ezt a reviziót, a minek bizonyossága, hogy egyben bizottságot is küldött ki. E kérdés persze csak akkor lesz aktuális, mikor e bizottság a háznak jelentést tesz s akkor lesz alkalm a ellenzéknek kívánságait előadni.

A választási törvény egyes határozományaik megváltoztatása — ugymond a miniszterelnök — a tárgyalások anyagából kirekesztendő, mert ez már a jövő kormány tartozik, ennek elhatározásait pedig nem lehet befolyásolni.

A vicinális törvény megváltoztatása dolgában végül a kormány már régen megvett a kezdeményező lépést, mert a megfelelő javaslat már kidolgozás alatt van.

Befejeztül báró Bánffy ismételt hangsúlyozta, hogy a kormány még lemondani, ha ez a szabadelvű párt megalázása nélkül lehetséges.

De a disszidensekkel folytatott tanácskozásai során ő arról győződött meg, hogy az ellenzék ezt nem is kívánja. Annál inkább óhajtandó tehát, hogy a mostani ellenzék megszűnjön. Kéri a part bizalmát.

Félhivatalos jelentés. Az eddigi szokástól eltérőleg, a miniszterelnök beszédét ma nem adták ki hivatalosan, értesülésünk szerint azért, mert az ellenzék hasonló konferenciáiról szívesen egy rövid kommunikében számolt be.

A félhivatalos jelentés ennyit mond:

Nagy ékszerlopás a vasuton.

(Az Egyetértés tudósítójától.)

A magyar államvasutak egyik személyvonatán nagy ügyességgel végrehatott ékszerlopás történt tegnap.

A károsult egy bécsi ékszerész-cég utazója, a ki ötvenezer forint értékű ékszer-mintákat vitt magával egy ládában, a melyből 10—15.000 forint értékű arannyeműeket loptak el utközben, dacára annak, hogy a láda két biztonságos zárral volt lecsukva. A különös az, hogy az utazó Szarvason, a vonatról való kiszállása után fedezte föl a lopást, mert a két zár teljesen sértetlen volt.

Most a szarvasi és a budapesti rendőrség együttesen folytatják a vizsgálatot ebben a lopási ügyben, melynek elkövetője kétségkívül igen gyakorlott ember.

Tudósítónk jelentését a következőkben adjuk: Bécs egyik nagy ékszerkereskedésének, a *Beinbacher és Basch*-cégének az utazója, egy *Rott* Jakab nevű fiatal ember nemrég utazdott Magyarországra, hogy a cég számára ékszer-mustákat, kisebb-nagyobb értékű arany-, ezüstműveket és drágakövekből való holmikat.

A többi rekesz felosztott ládát Rott biztonsági okokból sohasem vitte magával a kupéba, mert félt, hogy a drága tartalmu kuffert vagy ellopják, vagy erőszaklással veszik el tőle. Nem akarván tehát magát kitenni rablók, tolvajok támadásának, a mintáldát, egy különben megkonstruált angol koffer, mindig feladta, úgy, hogy a láda tartalmát és értékét megnevezte, a minnek természetesen cefája az volt, hogy a vasut vasutójának a kárát, ha a láda netán elveszne vagy ellopják.

Rott egy napot *Budapest*-en töltött, elutazott *Szolnokra*, a hol szintén végigutazta a fővárosi összeköttetésben lévő cégeket és magánembereket, majd pedig Szolnokról tovább utazott *Szarvas*-ra felé.

Most is úgy tett, mint rendszeren: feladta egyéb postáival együtt a mintáldát is, a feladatsor azt tartalmazta, hogy a láda ékszereket tartalmaz, melyeknek értéke 50.000 forint.

Rott nyugodtan ült a kupéba. A ládát két biztonsági zár van, melyeket — mint mondja — ő maga a legnagyobb gondossággal lecsukta s a melyeknek szerkezete olyan, hogy akárcsak színtélelenség folyt volna.

Mikor Szarvasra megérkezett, Rott kiváltotta az értékes koffer, egy pillanást vetett rá, látta, hogy a láda teljesen intakt, mire aztán kocsiba ült és elhajtott egy fogadóba.

Csak ott nyitotta föl a ládát. Mindjárt a mint a kulcsot behelyezte az egyik zárba, felült neki, hogy az nem nyílik oly könnyen, mint máskor. Ugyanolyan volt a másik zárral is. S a hogy végre fölnyitja a ládát, *Rott rémülve vette észre, hogy annak tartalmát alaposan megdészmálták.* A felső rekeszben lévő arannyeműk, melyeknek az értéke vagy 10—15.000 forint, eltűntek. Az alsóbb rekeszek azonban érintetlenek voltak. A tolvaj tehát vagy nem vette észre, hogy a ládának több rekesze van, vagy pedig nem volt elegendő ideje arra, hogy azokat az alsóbb rekeszeket is megdészmálja.

Rott a kellemtelen fölfedezés után azonnal jelentést tett a szarvasi rendőrségnek, mely haladéktalanul megindította a vizsgálatot, táviratlag értesítve a lopásról a budapesti rendőrséget is, mely a nyomozást szintén megkezdette.

Rott egész biztosan emlékszik rá, hogy Szolnokon, mikor ottan elhagyta az ékszereket, még mind megvoltak. A láda lezárása előtt sorra-rendre végignézte, megvan-e minden darab, aztán sajátkezűleg fordította rá a kulcsokat a zárakra, gondosan megvizsgálta, a láda jól le van-e csukva, megvizsgálta ezt feladást előtt a pályaudvaron is. A mint a pillanattal kezdve, hogy a ládát lezárta, mindaddig, a míg a vasuton föl nem adta, a kincses koffer folyton a kezében volt. A feladást is ő maga vezette. S a mint aztán átvette a ládát, az megint folyton a zseme előtt volt.

A lopás tehát csakis a vonaton történthetett Szolnok és Szarvas közt. Hogy miképpen történthetett, ki követte el, az még nincs kiderítve. Az első pillanattól kézen fekszik az a feltevés, hogy a dolgok valamely vasuti alkalmazott az elkövetője, mert bajosan képzelték, hogy idegen ember férközött be a csomagkocsiba s hogy ott aztán elegendő ideje legyen két nem közönséges szerkesztű zárat felnyitni és aztán megint úgy lezárni, hogy a láda gazdája a koffer átvételkor míse vegyen észre.

A mód, melytől a lopás történt, mindenesetre igen ravasz gonoszlelvény val, a ki alaposan érti a mesterséget.

A magyar államvasutak igazgatósága, értesülve a vizsgálat, a maga hatáskörében szintén megindította a vizsgálatot, de eddig a vasuton volt alkalmazottaknál mi gyanusítást se találtak. Nem lehetetlen, hogy az ügynek meglepő fordulata lesz.

A gyakorló-lőveg.

(Az Egyetértés tudósítójától.)

A vizsgálat erősen folyik abban a falásig ügyben, melyről lapunk legutóbbi számbában adtunk hírt. Tegnap tudvalevőleg megírtó, hogy az egyik ügy, melyet Gelich Rikhard tábornok temetésekor a Vörmezőn a díszteljeskör elcsúszott, golyóra volt megtöltve. A lőveg csak kisebb kárt tett egy ház falában, de egyéb bajt szereserése nem okozott.

Az a feltevés, hogy a lőveg gondatlanságból maradt benn az ágyú csőében, nem valószínű immár. Sőt körülbelül bizonyos, hogy a *dolgot egy tüzekatona szándékosan kötötte el, hogy kellemséget okozzon a főlelválónak*, a kik iránt bosszút táplált s a kiket az ő gázságával bajba akart hozni.

Tudósítónk ma a következőket jelenti: A vörmezői tegnap történt eset ügyében a vizsgálat nagy energiával folyik s a körülményekből mind világosan bűnik ki, hogy nem tevéds, nem gondatlanság esete fogott, hanem valamely katona szándékosan, rosszakaratból kötötte el a dolgot.

Az újabb időben a tüzéséknél szintén használnak gyakorló lővegeket. A 9 centiméter kaliberű agyunknál 8 centiméter átmérőjű gyakorló lővegeket alkalmaznak. Egy ilyen lőveg 5 kilogramm súlyu, ólomból való, bőrel van bevonva és bőrfogantyúval van ellátva.

Néhány nappal ezelőtt a tüzésék tényleg de-veztek gyakorlókat ily lővegekkel. De az teljesen ki van zárva, hogy valamelyik ágyúban tevédsébe, feldekényesébe a lőveg benne maradhatal volna. Közvetlenül az elindulás előtt ugyanis az ágyúcső becsülsében el kellett helyezni az éles lövésnek alkalmazni szokott gázeltérő-gyűrűket (Gliederungsbestandteile), melyeknek a helyes beállítására nagyobb és szorgosabb munkát ad. E gyűrűk pedig csakis akkor helyezhetők el az ágyúban, ha az ágyúcső teljesen

űres. A készülék nincs állandóan a legénységnek. Azt csak azon a napon adják ki a tüzéseknek, mikor az eset megtörténik.

Az újabb szabályzat szerint a tüzésék állandóan töltött ágyúkkal vonulnak ki a gyakorlóra (persze ha lőni kell) s erre a célra egy henger-alakú selyemszákba varrott puskapor-dózsát helyeznek el az ágyúban. Ez a dózis az éles lövésnél alkalmazni szokott mennyiségnek körülbelül a negyedrésze. Az ágyuba éles lövésnél a csőbe először jön a lőveg, aztán a rendes mennyiségű puskapor. Erre a célra természetesen megfelelő űreg van az ágyú hátsó részében.

Ha már most erre a nagy helyre egy kis adag puskaport helyeznek, úgy ez abban az űregben ide-oda rándózik s esedeg el is süthetne. Hogy ez meg ne történhessen, az űreg kitöltéséhez *kellő nagyságú* nemez vagy papírmachéból készült hengert tesznek, ez a csőben foszlányokra szakad, a puskapor elebe terődik s így az egész szorosán áll.

Ha már most erre a nagy helyre egy kis adag puskaport helyeznek, úgy ez abban az űregben ide-oda rándózik s esedeg el is süthetne. Hogy ez meg ne történhessen, az űreg kitöltéséhez *kellő nagyságú* nemez vagy papírmachéból készült hengert tesznek, ez a csőben foszlányokra szakad, a puskapor elebe terődik s így az egész szorosán áll.

Néhány valaki ottgy a már rendszeren állított ügytől kinyitotta és a nemez helyett beletette a gyakorló lőveget. Ez irányban folyik most a vizsgálat.

Nehézéget okoz annak a kiderítése, hogy melyik ágyúból lökték ki a lőveget. Mind a négy Gészőztörveimer (kaplári rangban levő állású) tagadában van.

Azt gyanítják, hogy a lőveget abból az ágyúból lökték ki, a mely ágyúnak a gyakorló-lővege most hiányzik. (Mindzen ágyúnál egy ilyen van s ezzel a Gészőztörveimer tartozik beszámolni.) De ez még nem bizonyított.

Hogy nagyobb baj nem történt, annak két oka van. Először is gyenge volt a puskapor-dózis, másodsor pedig a bórrel bevont gyakorló-lővege mind egy egészen szorosán a csőben, s így a gázok minden irányból gyakorlóhatlak fészertől a lővegre. Alig 500 méterre repült a lőveg, s a házban csak kevés kárt okozott.

A lélekfufarok.

(Az Egyetértés tudósítójától.)

Ervől-évre, hétről-hétre seregeltől kerülnek a külföldre azok a szerencsétlen, szép magyar leányok, a kik lelküket lélekfufarok csábító szavaira, vagy igéreire hallgatva, áldozataivá lesznek az erkölcsötleneknek, hogy végül aztán nyomorult módon, testileg, lelkileg tönkrevá pusztuljanak el.

Aljas lénykereskedők mindenkor szívesen keresnek föl Magyarországot, hogy itt tegyenek szer-*portékára*, a melyet aztán elszállítanak külföldi bűntanyáiba.

Az utóbbi években a hatóságok eber figyelemmel kísérték ezeket a cudar űzelmeket, de ha éberségükkel sok leányt meg is tudtak menteni az elűzléstől, a veszedelmétől, mégis egyre akadnak furfangos gazemberek, a kik kijátszzák a rendőrséget és a határon át tudnak jutni eleven árukkal.

A fővárosi rendőrséget már napok óta foglalkoztatja megint egy lélekfufar, a ki *Szofából* érkezett, a hol híres mulatóhelye van s a hova most friss portékat akarva vinni csendő arannyézzel fizető, elviharzó bolgár urak számára.

Három nappal ezelőtt egy éltébebe asszony érkezett *Temesvárról* Budapestre s egy itteni előkelő fogadóban szállt meg. Vele együtt érkezett egy remek szép-ségű magyar leány.

És ugyanaznap este *Bécs-Gyuláról* szintén érkezett egy idecsébb nő, ugyanabba a fogadóba. Ő vele is volt egy gyönyörű, fiatal teremtés.

A két asszony külön-külön szótál bérrel, nem ismerék egymást, úgy látszik, nem is tudtak, hogy ok járban vannak. Masnap pedig a szófiai lélekfufar fölkérte őket a hotelben, átvette tőlük a leányokat, mire a két éltés asszony, a ki a szófiai lénykereskedő ügynek volt, re bene gesta elutazott megint Budapestről.

A szófiai ember még egy napig itt volt. És nagyon jól használta ki az idejét, mert három csinos varró-leányt is rá tudott venni, hogy menjen vele. A szegény teremtések hitték az igéro beszédnek, a fényes igéretek és hogy a szegénységükből menekülhessenek, hogy majd legyen cifra ruhájuk, csillagó ékszerük, halgatnak a csábítóra és elutaztak vele Szofába.

A lélekfufar már elhagyta Budapestet, mikor a rendőrség nezsét vette a dolgunk, mire aztán a legérlelőbb nyomozás indult meg, melynek azonban eddig nincsen eredménye.

A detektivek nagy igyekvésében történt meg, hogy lélekfufarokkal gyanúsították egy előkelő urinót, E. v. utcazi utcai előkelő ékszerész rokonnát, a ki néhány napra Antverpenből Budapestre érkezett rokoni látogatására.

A hölgy, a ki magyar születésű, ugyanabban a fogadóba szállt meg, melyben a rendőrről a lélekfufarok keresték. Gyanuba pedig úgy keveredett, hogy detektivek, a kik a hólyeg utokban megfigyelték, meghallották a hotel portásjától, hogy az antverpeni urinó cseléd-szerzőt küldött, és hogy már két-három cselédleány jart is nála.

Egy detektív be is hatolt a bőlyhöz és egész leplezetlenül lénykereskedéssel vádolta őt, a mi ellen az urnó természetesen hevesen tiltakozott.

— Tagadása nem használ! — mondta a detektív. — Mi már tudjuk, hogy ön cseléd-szerzőnek jart és ott is azt mondta, hogy egy leányt magával akar vinni!

A hölgy erre — halotlán kezdett, a mi persze kisécs csudalkozóba ejtette a rendőrt.

— Tényleg szerződtem is egy nőt, a ki magammal fogok vinni — szót a hölgy. — Akarja látni? — Igen!

— Hát várjon!

A következő pillanattal aztán az urnó csöngetésére belelép — egy 50 év körüli nő, a ki az antverpeni hölgy *szakácsnőnek* szerződött.

A hölgy különben is hamarosan igazolta kiletét, bevátkozott iteni rokonaira s miután a detektív hitelt, hogy a lélekfufarok ötven éves leánykára nem igen vetik ki a halójukat, bocsánatkérek közt távozott fel-sülésének színhelyéről.

A rendőrség erősen működésnek, a hatásra küldött telegramjainak azonban megvolt az a haszna, hogy több lélekfufar elcsúszott.

Az egyik *Kreuther* Erzsébet, a ki pénteken hajóval *Kart* Belgrádba utazni, hogy egy *Frühlich* Mária nevű szép fiatal leányt eladja egy rosszhírű házba. A pancsovai rendőrség *Kreuther* Erzsébetet tíz napi elzárásra ítélte.

A másik pedig *Kresadinán* Dragina, a ki szintén Belgrádba akart menni, még pedig egy pancsovai jobb család szép leányával, a ki szülői tudtán kívül távozott hazáról. *Kresadinán* Draginát is elfogták.

Predalon pedig elfogták egy *Kohn* nevű embert, a ki egy aradi leányt akart Bukarestba vinni. A szép fiatal leányt nem apja, sem anyja nincsen és mert nagy szükségben élt, kapra-kapott a lélekfufar ajánlatán.

SZÍNHÁZ ÉS MŰVETSZET.

Növendékek hangversenye. A református gimnázium díszteremében a Reform-zenei növendékei érdekes hangversenyt rendeztek. Legnagyobb sikert aratott *Krausz* Adrienne egy hét éves kis leány, a ki csodálatos fölfogással játszott egy szonora-darabot. Azonkívül játszottak *Ince* Gabriella, *Grav* Ernő, *Kenessey* Julia, *Braun* Renée és *Gross* M. Enckezám is volt, a mennyiben *Platz* Friczi és *Nagy* János szép hangjukkal arattak sikert. *Krausz* Gusztáv intézeti igazgató a hangverseny után lelkesen kiáltott. A növendékek precíz, ügyes, helyes játéka az őreg kitöltéséhez *kellő nagyságú* nemez vagy papírmachéból készült hengert tesznek, ez a csőben foszlányokra szakad, a puskapor elebe terődik s így az egész szorosán áll.

Hírek az operából. Mint említettük, az operában az idő szerint két újodást tanulak be. *Berté* «A hópehelyek» című egyfelvonásos vig operája a hó folyamán kerül színi, míg *Goldmark* «Briseis»-jének első előadása március hó elejére van tervezve. — *Mit* utte *Gluck* «Orpheus»-jának fölévését. Ebben az operában *Hilgermann* Laura és *Semsel* Mariskának fogják a címszerepet kiosztani. — Az bizonyos, hogy a most említett dalművek előadását az opera vezetésje tervebe vette. Hogy azonban a tervet végre is hajtsa, azért mi készséggel nem vállalnák. Ismeretes az opera igazgatóságának szeptember havában kiadott terveze, a melynek végrehajtásával bizony eddig addig maradt. Ilyen körülmények között nincsen okunk felenni, hogy a jövőben léteendő terveket megvalósítsák.

Roland mester. Korülből egy hónap előtt mutatták be *gróf Zichy* Géza «Roland mester» című operáját a magyar királyi operaházban. A mű akkor tudvalevőleg igen nagy sikert aratott és ha az opera vezetését csakugyan az intézet és a művészet érdeke vezetné, kihasználhatta volna a közönségnek a dalmű iránt tipikál kedvező hangulatát és *hat-hétszer* egy-másodszor eladhatta volna a művet feltétlenül. Eddig összesen háromszor adták elő «Roland mestert» és esztendőnkben, ha igaz, negyedszer fogják előadni. Az opera vezetésje egyáltalán nem akarja, hogy a közönség felelőssége a dalmű letezéséről, hanem megtesz minden lehetőt, hogy a művészet is fejlődjék. Nem tudjuk, hogy az új intézés miképpen akarja a magyar zeneszerzőket munkára serkenteni, hogy azonban a mostani rendszer mellett a magyar zeneszerző nagyon mostoha elbánásban részesül, az kétségtelen. Szerencsére *Zichy* Géza meg tud élni Roland mester tantálmójai nélkül is. Milyen szomorú volna azonban, ha ez volna az egyedüli jövedelmi forrása.

A magyar színház Herceg Ferenccel. *Herceg* Ferenccel, a «Gyurkovics leányok» 25-ik előadása után a szereplő színészek és színésznők ajándékban fogják részesíteni. Az ajándék csinos selyem vászka lesz 22 nemzeti színű szalaggal, melyek mind-egy-egy szereplő jelmondatát fogja viselni, míg a vánkoka közepén a Gyurkovicsok czimere: *fehér ezüztörveim* mezőben fog viselkedni.

Poszonyi színházadatok. Poszony város törvényhatósági bizottsága tegnap döntött abban a kérdésben, hogy hol építék fel az új nyári színházat. A közgyűlés többsége úgy határozott, hogy a színház a dunai ligetben, az eddigi aréna helyén, vagy annak közelében építék fel. Felhívják egyszerűen *Relle* Iránt, hogy tegyen ajánlatot arra nézve, vajon hajlandó-e a színház-szajt régiójében 40.000 forintért felépíteni. — *Dr. Pá-* vly Gabor áll. közhasznú főorvos, városi képviselő megfeleltet a közgyűlésnek a határozatát, melylyel a színház Rellének adták bérebe s bőven megkötött felebe-zésében kiejeli az okokat, melyek a vegyes nyelvi színházról a magyarságra, illetve a magyar színházra bukást idézhetik elő. — *Krecsányi* társulatának a «Gések» a fővezéreje. Eddig háromszor adták, mindig szívesen és élve, esztendőnkben meg nyegdesz. A magyar évad tehát jól megy, bár néhány régi darab előadásán fel-nyeg kevesen voltak. A «Gések» tegnapi előadását *Fri-* gyes főherceg is elejétől végig meghallgatta. Kovács Mihály, Andrák Blanka, Amon Margit és Ligeti Lajos voltak a szereplők.

Darabváltás az operában. A magyar királyi operában ma ismét megváltozott a reperto. *Arányiné* hirtelen megbetegedett miatt, a *Böhmeke* előadása elmaradt és helyett a *Bojazzók* került színi, a *Compediával*. A kis közönség kedvetlenül fogadta a változást és alig tapsolt a szereplőknek. Az előadás különben elég jó volt.

Gécy új darabja és Zaccocni. Egy helyi köznyomtatásból vesszük át a következőket: *Gécy* István «A Sárdi ház» ez. dramáját csak a napokban adták először sikerrel a kolozsvári nemzeti színházban. Azt a darabot, melyben egy bravouros férfi szerep van, *Zaccocni* a világűrű színi színdíj föl fogja venni máj sorsára. A dolgot úgy történt, hogy A. Sárdi-ház már egy éve készen lévén, *Gécy* egy jó barátja zömbör megígérte *Zaccocni*val a darabot, melyben egy nagyszabású és sajtáságú szerepe van. Az utolsó felvonásban ugyanis a hős egy szobába zárva tülhatalál pusztul el. Ez nagyon megtetszett *Zaccocni*nak, mert ilyen ábrázolásra még nem volt alkalma. *Gécy* most olaszra fordította a darabot, egy fővárosi úrral, s mihielyt meg-lesz, elküldi *Zaccocni*nak, ki valószínűleg a vizsgálatban is bemutatja ezt a szerepet. Ez annál érdekesebb, mert a darabot mégis volna mutat egy budapesti színház sem merre ereiben bemutatni.

Beállítás népszámlálás. A debreczeni színházban vasárnap este adták először *Ujaki* Antal hírlapírónak «A nazarénusok» című népszámlálót, mely a szeged-vidéki nazarénusok életét és szokásait mutatja be. A darabban a szerző két nazarénus apostolt szerepeltet, a kik álszentekdőlők vannak feltüntetve. A debreczeni színiügyi bizottság, a két alakú hivatkozás, valóságos nyolmasa miatt betiltotta a darab második előadását. A bizottság nemrég «A katonák» és «A tekenős béka» című darabok előadását is betiltotta.

Gavaut, Minard és társa. (Bohózat 3 felvonásban. Itt: Edmond Gondinet. Fordította: Mihály József. A vizsgálati üdönjárás február 7-én.) Harmadik részben estendő: nagy idő! Pedig ily hosszú idő vihárzott el Gondinet darabja fölött, a melyet ma mutatták be a vizsgálatban. A fővárosban előadták már magyar nyelven is, német nyelven is. Nem tudjuk, hogy akkor milyen hatása volt. Régi színház hitabűtöt jót mondhattak róla, különben nem értenék, minek keresték ki a lombáról, a hol a többi elefánt idegen darabbal együtt nyugalmas álmit aludta. De akár-mily prognoszt mondatták is róla a régi színház bölcsei, bizonyos, hogy ma nagyon gyengén halott. A mi vidámság volt benne, azt a fordító csempészte be. *Mihály* Józsefnek tényleg volt néhány jó ötlete, különösen a második felvonás végén s fél-megidő nyert úgy van annak, a ki felvonás végén nevetni tud.

Lehet, hogy nagyobb hatást ért volna el a színház, ha a szerepek szerencsésében osztotta volna. Tényleg van a darabban sok komikus helyzet. Talán valamely-

nyi az és még sem tudott egyetlen egy sem igazán szívből nevetni. Ezt a kellemetlenség nem tulajdoníthatjuk másnak, csak annak, hogy egy-két szerep, különösen a főszerep olyan kezekben volt, a melyek nem tudtak a helyükkel megberközni. Az élez hatást tud tenni, bárki mondja is, de a helyzet kiaknázása már a színműs intenciójától, a benne lakozó *vis comica* erőtől függ. Erőködséssel, arcifonniál, szájfogattal való vidámságot nem lehet kelteni.

Két üzletárról van a darabban szó. *Gavaut*-ról és *Minard*-ról. A társaság szó csak a jóhangzás miatt bigesztették hozzá. Ez a két úri ember a körülmények véletlen játéka folytán azt hiszi, hogy egy *Theodore* nevű fiatal ember az ő verőből való vér, az ő husukból való húsa. Mindégyik apjának képzeli magát. Delel-ből fogadják segédnek s egymást tulicizálják a közönségségben. Ugyanerről a *Theodore*-ról *Minard* ugyancsak a körülmények véletlen játéka folytán azt hiszi, hogy ő egy körülöt gyilkos. Végül kiderül, hogy nem gyilkos, nem is fia sem *Gavaut*-nak, sem *Minard*-nak, hanem a cég egy impozitor, szűri segédjének csinija folytán támad a félreértés. Ez aztán be is fejezi a darabot.

Ismétéljük, hogy a darab bővelkedik komikus, bohózatos helyzetekben és szülőködködi kitérők, színpadok gyűjtő élezkében. Ismétéljük, hogy a komikus helyzetekkel meg lehetett volna menőni talán jó szerepszással. A közönség azonban nem tudott felmelegedni. A karzatón néhány lelkes műpártoló tapsolt ugyan itt-ott nyilt zinen is, de különösen a második felvonás végén, azonban a földszinti és páholyközönséget ez a jámbor jöndulat nem tudta felvezetni.

A főszerepek egyikt: *Gavaut*, *Szathmáry* Árpád játszta: Csaknem eléltől végig a színpadon volt. Közönségek képte a komikus helyzeteknek, de hiába dolgozott, erőlködött, faradt. Csak kimerítette a közönséget, erőlködött, faradt. Csak kimerítette a közönséget, erőlködött, faradt. Csak kimerítette a közönséget, erőlködött, faradt.

A főszerepek egyikt: *Gavaut*, *Szathmáry* Árpád játszta: Csaknem eléltől végig a színpadon volt. Közönségek képte a komikus helyzeteknek, de hiába dolgozott, erőlködött, faradt. Csak kimerítette a közönséget, erőlködött, faradt. Csak kimerítette a közönséget, erőlködött, faradt.

A főszerepek egyikt: *Gavaut*, *Szathmáry* Árpád játszta: Csaknem eléltől végig a színpadon volt. Közönségek képte a komikus helyzeteknek, de hiába dolgozott, erőlködött, faradt. Csak kimerítette a közönséget, erőlködött, faradt. Csak kimerítette a közönséget, erőlködött, faradt.

A főszerepek egyikt: *Gavaut*, *Szathmáry* Árpád játszta: Csaknem eléltől végig a színpadon volt. Közönségek képte a komikus helyzeteknek, de hiába dolgozott, erőlködött, faradt. Csak kimerítette a közönséget, erőlködött, faradt. Csak kimerítette a közönséget, erőlködött, faradt.

A főszerepek egyikt: *Gavaut*, *Szathmáry* Árpád játszta: Csaknem eléltől végig a színpadon volt. Közönségek képte a komikus helyzeteknek, de hiába dolgozott, erőlködött, faradt. Csak kimerítette a közönséget, erőlködött, faradt. Csak kimerítette a közönséget, erőlködött, faradt.

A főszerepek egyikt: *Gavaut*, *Szathmáry* Árpád játszta: Csaknem eléltől végig a színpadon volt. Közönségek képte a komikus helyzeteknek, de hiába dolgozott, erőlködött, faradt. Csak kimerítette a közönséget, erőlködött, faradt. Csak kimerítette a közönséget, erőlködött, faradt.

A főszerepek egyikt: *Gavaut*, *Szathmáry* Árpád játszta: Csaknem eléltől végig a színpadon volt. Közönségek képte a komikus helyzeteknek, de hiába dolgozott, erőlködött, faradt. Csak kimerítette a közönséget, erőlködött, faradt. Csak kimerítette a közönséget, erőlködött, faradt.

A főszerepek egyikt: *Gavaut*, *Szathmáry* Árpád játszta: Csaknem eléltől végig a színpadon volt. Közönségek képte a komikus helyzeteknek, de hiába dolgozott, erőlködött, faradt. Csak kimerítette a közönséget, erőlködött, faradt. Csak kimerítette a közönséget, erőlködött, faradt.

A főszerepek egyikt: *Gavaut*, *Szathmáry* Árpád játszta: Csaknem eléltől végig a színpadon volt. Közönségek képte a komikus helyzeteknek, de hiába dolgozott, erőlködött, faradt. Csak kimerítette a közönséget, erőlködött, faradt. Csak kimerítette a közönséget, erőlködött, faradt.

A főszerepek egyikt: *Gavaut*, *Szathmáry* Árpád játszta: Csaknem eléltől végig a színpadon volt. Közönségek képte a komikus helyzeteknek, de hiába dolgozott, erőlködött, faradt. Csak kimerítette a közönséget, erőlködött, faradt. Csak kimerítette a közönséget, erőlködött, faradt.

A főszerepek egyikt: *Gavaut*, *Szathmáry* Árpád játszta: Csaknem eléltől végig a színpadon volt. Közönségek képte a komikus helyzeteknek, de hiába dolgozott, erőlködött, faradt. Csak kimerítette a közönséget, erőlködött, faradt. Csak kimerítette a közönséget, erőlködött, faradt.

A főszerepek egyikt: *Gavaut*, *Szathmáry* Árpád játszta: Csaknem eléltől végig a színpadon volt. Közönségek képte a komikus helyzeteknek, de hiába dolgozott, erőlködött, faradt. Csak kimerítette a közönséget, erőlködött, faradt. Csak kimerítette a közönséget, erőlködött, faradt.

A főszerepek egyikt: *Gavaut*, *Szathmáry* Árpád játszta: Csaknem eléltől végig a színpadon volt. Közönségek képte a komikus helyzeteknek, de hiába dolgozott, erőlködött, faradt. Csak kimerítette a közönséget, erőlködött, faradt. Csak kimerítette a közönséget, erőlködött, faradt.

A főszerepek egyikt: *Gavaut*, *Szathmáry* Árpád játszta: Csaknem eléltől végig a színpadon volt. Közönségek képte a komikus helyzeteknek, de hiába dolgozott, erőlködött, faradt. Csak kimerítette a közönséget, erőlködött, faradt. Csak kimerítette a közönséget, erőlködött, faradt.

A főszerepek egyikt: *Gavaut*, *Szathmáry* Árpád játszta: Csaknem eléltől végig a színpadon volt. Közönségek képte a komikus helyzeteknek, de hiába dolgozott, erőlködött, faradt. Csak kimerítette a közönséget, erőlködött, faradt. Csak kimerítette a közönséget, erőlködött, faradt.

A főszerepek egyikt: *Gavaut*, *Szathmáry* Árpád játszta: Csaknem eléltől végig a színpadon volt. Közönségek képte a komikus helyzeteknek, de hiába dolgozott, erőlködött, faradt. Csak kimerítette a közönséget, erőlködött, faradt. Csak kimerítette a közö

